

BETTY-KIRJAT

KAISA IKOLA

Betty
ja myrskyn uudet 2

 SAGA
EGMONT

Kaisa Ikola

Betty ja myrskyn vuodet 2

SAGA Egmont

Betty ja myrskyn vuodet 2

Copyright © 2015, 2023 Kaisa Ikola and SAGA Egmont
All rights reserved

ISBN: 9788727156651

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1.

Unia ja unelmia

Syyskuun 25. päivänä

“Ruth oli eilen toistaiseksi viimeisen päivänsä työssä sairaalassa. Tänään hän jo hoitaa kirjakaupan. Ilmeisesti hän oli saanut palkattoman vapaansa epämääräiseksi ajaksi varsin helposti – osastonhoitajatar oli kysynyt ylihoitajattarelta, ylihoitajatar oli kysynyt Fergukselta, ja lupa oli myönnetty saatesanoin ‘onneksi siinä perheessä edes jollakin on järkeä’. Tai näin Ruth ainakin totisella naamalla väitti.

Toisin kuin olisi voinut olettaa, en ole tänään tuntenut itseäni ollenkaan helpottuneeksi tai nauttinut levosta, jota Fergus minulle määräsi tullessaan itse eilen illalla käymään. Sen sijaan olen vaeltanut ympäri taloa kuin levoton sielu, järjestellyt lasten leluja, siistinyt pöytiä ja hyllyjä, pyyhkinyt pölyjä, lajitellut pyykkiä.

– Rakas rouva Fleming, sanoi rouva Wallace tuskissaan lounaan jälkeen, – *olkaa alallanne!*

Mutta minä en osaa. Tunnen itseni rintamakarkuriksi. Alan ymmärtää, millaista on se tuska, jota Rob kokee varsinaisen sairautensa lisäksi: syyllisyys siitä, että kaikki muut tekevät osansa, mutta minä välttelen vastuutani.”

Syyskuun 30. päivänä
”Shona Saunders tuli tänään käymään. En ymmärrä, minkä ihmeen tähden juuri hänet valittiin sota-apukomiteassa yhdeksi asiamieheksi, kun päätimme, että järjestämme sotavelkakirjojen myynnin ovelta ovelle. Varsinkin, kun hän muistaa joka tilassa mainita, miten lujasti joutuu tekemään töitä tilalla Ranaldin ollessa poissa. Ehkä pastorska Morrison ajatteli tällaisen luottamustoimen vaikuttavan häneen parantavasti.

Lunastin jo kesällä sotavelkakirjoja postitoimistosta suurehkolla summalla Johnin muistoksi. Sitä en kuitenkaan mennyt Shonalle sanomaan, jottei hän saisi lisää aihetta paheksua ‘rikkaan perijättären’ helppoja oloja. Lunastin siis vielä lisää ja toivoin, että hän kiiruhtaisi nopeasti seuraavaan taloon.

Turha luulo.

– Sinun onkin helppo tukea asiaamme, Shona sanoi petollisen ystävällisesti. – Et joudu pihistelemään rahan suhteen, kuten me muut.

Sanottakoon Ruthista mitä hyvänsä, mutta häneltä olen oppinut taidon mutista jotakin epämääräistä vastauksena typeriin keskustelunavauksiin.

– Olet nyt ilmeisesti sitten vain tässä kotona, Shona jatkoi. – Se mahtaa olla mukavaa, oikein kateeksi käy.

Olisin tahtonut sanoa, että sen huomasi, mutta sen sijaan totesin lepääväni tohtorin määräyksestä.

Virhe!

– Niin, tohtorihan käy täällä usein, sanoi Shona. – Mikäs sen mukavampaa.

En voinut olla ihailematta Shonan taitoa puhua mitäänsanomattoman viattomia lauseita, joihin sisältyy uskomattomia syytöksiä.

– Lapsen syntymään ei ole enää pitkälti, minä vastasin ja purin hammasta.

– No, onneksi Ruth joutaa nyt auttaa, kun sai potkut sairaalasta, Shona jatkoi.

Hullua kyllä, minua alkoi naurattaa. Yhtäkkiä oli virkistävää seurata, miten pitkälle Shona saattaisi mennä. En ole aikoihin joutunut tekemisiin Myra Knoxin kanssa, sillä tämä on viettänyt paljon aikaa sukulaisissaan St Andrewsissa, ja mietin, olenko kärsinyt jonkinlaisesta ilkeiden piikkien vajeesta.

– Ruth otti vapaata voidakseen olla myymälässä niin kauan kuin tarve vaatii, ilmoitin. – Hän palaa kyllä sairaalaan aikanaan.

– No, hyvähän se on, että hänellä on työtä. *Sillä* ulkonäöllä ei naimisiin päästä.

Nielaisin kaiken, mitä aioin sanoa. Arastelen keskustella Ruthista kenenkään ulkopuolisen kanssa, saati Shona Saundersin. Entä jos tämä alkaisi mielessään laskea yhteen asioita ja aavistaa jotakin? *Hän* ei totisesti epäroisi kertoa päätelmiään vaikka koko maailmalle.

– Eiköhän meille kaikille riitä työtä tänä aikana, sanoin siis lempeästi. – Sinä teet arvokkaasti osasi. Stevensonin neidit sanoivatkin tässä eräänä päivänä, että ovat säästäneet velkakirjoja varten.

Puhuessani sain paimennettua Shonan ovelle – eteistä pidemmälle en ollut häntä edes päästänyt – ja siitä ulos.

– Siunatkoon, rouva Fleming, mutisi rouva Wallace, kun Shona viimein oli mennyt. – Minä en ihmettelisi, vaikka *hän* olisi salassa saksalaisten puolella! Ainakin hän tekee kaikkensa rikkoakseen kotirintaman.”

Lokakuun 3. päivänä

”Vasta nyt olen alkanut rauhoittua ja asettua aloilleni. Tunnen vieläkin syyllisyyttä siitä, että ‘olen vain tässä kotona’, mutta koetan vaientaa sen. Näen, että Ruth nauttii työskentelystä kaupassa ja valokuvaamossa. Näen, että lapset ovat iloisempia ja kiltimpiä, kun ehdin olla heidän seurassaan.

Ja olen alkanut nukkua. Nukun, kuin olisin valvonut nämä molemmat sotavuodet. Käyn levolle iltaisin samaan aikaan kuin lapset ja herään vasta, kun Ruth on aamulla pukeutunut nämä ja tulee lempeästi herättämään minua. Nukun aamiaisen jälkeen vähintään tunnin ja taas toisen iltapäivällä. Nukun nukkumistani, aivan kuin ruumiini olisi loppuun kulutettu.

Näen myös paljon unia. Muistan viisastelleeni Roselle jotakin unien tulkinnasta silloin, kun hän kertoi aikovansa opiskelemaan psykiatriaa. Nyt kuitenkin huomaa itse miettiväni, mitä alitajuntani koettaa sanoa.

Useimmat unet ovat hyviä ja lohdullisia. Duncan on kotona ja sotaa ei ole koskaan ollutkaan. Näen pieniä välähdyksiä menneestä, yhteisen elämämmme parhaista hetkistä. Niissä unissa on vain se musta puoli, että niistä on vaikea herätä, sillä pettymys on aina yhtä suuri.

Toisinaan John on lähelläni, puhuu minulle asioita, joita en enää aamulla muista, ja meitä ympäröi suuri hyvyys. Niistäkin unista herätessäni olen pettynyt, mutta samalla myös oudon onnellinen. Kerran jopa soitin Lillianille asiasta, ja hän kertoi

näkevänsä samanlaisia unia. Itkimme puhelimessa molemmat, vaikka vakuutimme yhteisen unemme todistavan, että Johnilla on nyt hyvä olla.

Toisinaan näen Jennien ambulanssisisaren univormussaan – mutta se uni ei enää ole niin hyvä, sillä kun yritän kysyä häneltä missä hän on ja miten voi, hän hymyilee surumielisesti ja alkaa haipua, kadota kuin sumu auringonpaisteessa, enkä saa hänestä kiinni vaikka yritän.

Sitten on uni, jota pelkään.

Siinä on karannut saksalainen ja Ruth, ja se on ahdistavin uni, jota olen koskaan nähnyt. He ovat nummella, jossa Ruth kertoi heidän hyvästelleen, ja saksalainen vetää tytön syliinsä – mutta ennen kuin kumartuu suutelemaan tätä, hän katsoo minuun noilla tummilla silmillään, joissa on voitonriemua ja vahingoniloa – aivan kuin hän sanoisi, ettei minulla ole koskaan ollutkaan Ruthiin sellaista valtaa kuin hänellä tulee olemaan ikuisesti.

Siitä unesta herään parahtaen ja yltä päältä tuskanhiessä. Ja kun olemme lukeneet uutisia Lontoon ja itärannikon pommituksista, en voi olla miettimättä, onko siellä jo mukana lentäjä, joka saattaisi olla turvasäilössä ilman Ruthia.”

Lokakuun 5. päivänä

”Duncanilta tuli tänään kirje, joka vahvistaa sen, mistä hän on minua varoittanut: ei kotilomaa.

‘Olen pahoillani tästä, Sappho, sillä tämä on täysin omaa syytäni’, hän kirjoittaa. ‘Minun olisi pitänyt pitää suuni kiinni ja tyytyä siihen, mitä ylempää määrätään. Olin typerä kuvitellessani, että jokin yksinäinen tähti takissani ja rintaristi samettirasiassa antaisi minulle mahdollisuuden koettaa saada osaltani strategioita

järkeistetyksi. Nyt olen vain onnistunut hankkimaan häirikön maineen ja kaikki ikävimmät velvollisuudet, joihin tulen näppärästi valituksi.

‘Mutta onneksi sinulla on Ruth, tuo siunattu tyttö. Pidä hänet kotona niin kauan kuin suinkin. Ja mikäli siltä tuntuu, sen kuin suljette kaupan. Sinä ja lapset pärjätte korkotuloillasi hätätilassa ilmankin. Jos minä joskus tulen kotiin, kuten toivon, perustan pelkästään siitä ilosta vaikka koko liikkeen alusta pitäen uudestaan.

‘Koti! Niin pieni sana, mutta eikö se ole kielemme kaunein? Ihminen sopeutuu pelottavalla tavalla, niin että nämä mutavelliset juoksuhaudat korsuineen ovat muodostuneet meille kodiksi – mutta silti kaikkien mielissä siintää se oikea, todellinen koti, olipa se miten köyhä ja vaatimaton tahansa. Jos te rakkaat siellä tietäisitte, miten kauniisti me täällä saatamme puhua vaimoistamme ja lapsistamme, äideistämme ja sisaristamme, hämmästyisitte.

‘Usein puhumme myös siitä, mitä teemme, kun sota on ohi ja palaamme kotiin. Kaikilla on suunnitelmia, suuria ja pieniä, mutta liian monet niistä haudataan seuraavan tulitauon aikana Flanderin mutaan.

‘Puhumme myös siitä, mitä ehdottomasti emme tee enää koskaan, kun sota on ohi. Minä en tahdo edes nähdä säilykelihaa ja maitojauhetta! Ja oletko niin ystävällinen, että ennen paluutani isket paloiksi gramfonilevyistämme ”Pitkän matkan Tipperaryyn”. Eräällä miehistä on täällä matkagramofoni, mutta jäljellä vain tuo levy, joka soi tauotta aina kun hän on lepovuorolla. Hänellä oli kyllä myös ”Waltzing Matilda”, mutta se meni muruiksi, kun kivi sinkoutui tykistökeskityksen voimasta

korsuamme – nyt odotamme toiveikkaina, että hunnit tähtäisivät toisenkin kerran yhtä tarkkaan.

’Mutta ennen kaikkea, Sappho, rakkaani, jos Jumala suo minun palaavan kotiin ja minusta riippuu, lupaan, etten koskaan enää jätä sinua ja lapsia. En koskaan.’

Olen tietysti säästänyt jokaisen Duncanin kirjeen, mutta tästä halusin kopioida koko tämän pitkän pätkän. Tähän asti hän on ollut niin urhea, niin reipas. Nyt näen, että hän on väsynyt. Ja rukoilen niin hartaasti, että hän jaksaisi.”

Lokakuun 9. päivänä

”Rose tuli taas eilen ja lähti tänään – Rob mukanaan.

Rob on toennut sen verran, että ollut jo vähän jalkeilla huoneessaan. Hän on yhä valonarka ja edelleenkin äkilliset äänet saattavat saada hänet huutamaan ja kouristelemaan, mutta Rose on sitä mieltä, että hänet voi siirtää. Hän on hankkinut Robille sairassijan siitä ‘parantolasta’, jossa on työssä – äiti tahtoo edelleen käytettävän tuota nimeä.

En useinkaan soita Annalle, mutta illalla sen tein kysyäkseni, miten tämä nyt voi.

– Uskotko, Betty, että täällä tuntuu kovin tyhjältä, hän sanoi hiljaa. – Tarkoitan, että eihän Robista ollut seuraa, mutta hän *oli* täällä. Saatoin kuvitella...

Ja hänen äänensä haipui.

– Rob tulee takaisin, minä koetin lohduttaa. – Rose sanoi, että hänellä on hyvät mahdollisuudet toipua, että heidän sairaalassaan on saavutettu hyviä tuloksia tällaisissa tapauksissa!

En tohtinut kysyä, miten Anna pärjää rahallisesti. Hän on vuokrannut Kuusikukkulan maat ja saa niistä pientä tuloa, mutta Robille ei makseta sotilaspalkkaa, jos hänet todetaan

kelpaamattomaksi palaamaan rintamalle. Lisäksi pelkään ajatella, miten kauan koulun johtokunta pitää opettajanpaikkaa häntä varten varattuna. Sijaisopettaja, nuori Ramsay – hänellä *on* todellakin sydänvika, jonka tähden hän ei ole kelvannut rintamapalvelukseen – on kuulemma kovin pidetty.”

Lokakuun 13. päivänä

”Hiilien jakelua aletaan säännöstellä niin, että se on riippuvainen talon huonemäärästä. Kävin tänään rouva Wallacen kanssa hirmuisen kiistan siitä, ilmoitammeko viranomaisille myös Ruthin huoneen ja minun työhuoneeni, sillä kummassakaan ei ole tulisi-jaa: Ruthin huonetta lämmittää seinän takana oleva keittiön liesi ja työhuonetta kaupan kamiinan savutorvi.

– Huone kuin huone, intti rouva Wallace.

– Ei niihin ole aiemminkaan omia hiiliä tilattu, intin minä vastaan.

– Kuulkaa nyt, rouva Fleming, julisti rouva Wallace, – kuningas ja isänmaa ovat epäilemättä ensimmäisenä, mutta kyllä minä teidän tilallanne silti katsoisin vähän lastenkin etua!

– Mitä lapset tähän kuuluvat? minä kysyin. – Ei Ruth oli ennenkään valittanut kylmää, ja minä tuskin vähään aikaan edes käyn työhuoneessani, lapsista puhumattakaan.

Lopulta rouva Wallace tiuskaisi, että ‘rouva tekee tietysti niin kuin haluaa eikä niin kuinka hyvä olisi’, emmekä me saaneet teellä kuin paljasta leipää ja vähän hilloa, koska ‘meidänhän kaikkien tulee elää säästävaisesti’.

Ruth oli hyvin kiinnostunut väittelistämme, vaikka pysyi siitä viisaasti erossa.

– Ei ole ihme, että koko maailma on sodassa, hän sanoi viattomana, – kun sinä ja rouva Wallace saatte riidan aikaan hiilistä!

Vielä puoli vuotta sitten olisin nuhdellut häntä nenäkkyydestä. Nyt tuntuu vain hyvältä, kun hän on edes silmänräpäyksen verran entinen itsensä.”

Lokakuun 22. päivänä

”Kirjoitan tätä makuuhuoneen lepotuolissa. Sen vieressä on kehto ja kehdossa uusi pieni ihminen, jonka pastori Morrison on tänään merkinnyt papereihinsa kastettuna seurakunnan jäsenenä nimellä Grace Cathleen Fleming. Sillä jos me jotakin tarvitsemme, niin armoa.

Grace ilmoitti tulostaan viikko sitten. Isä oli hakenut Faithin ja pojat Glen Longiin edellisenä päivänä, jolloin aloin epäillä jotakin pian tapahtuvaksi – tällä kertaa ehdin todellakin kuunnella itseäni.

Tällä kerralla kaikki myös kävi ilman turhaa dramatiikkaa ja ‘kauniisti kuin synnytytosopin oppikirjassa’, kuten sisar Ruskin hyväntuulisesti sanoi. Fergusta ei tarvinnut hälyttää lainkaan, vaan Grace oli sylissäni pestynä ja kapaloituna jo muutama tunti sen jälkeen, kun kätilö oli soitettu.

– Tiesin, että tämäkin on tyttö, ilmoitti rouva Wallace omahyväisesti tullessaan tarkistamaan, että makuuhuoneen takka paloi tasaisesti. (En yhtään epäile, etteikö hän samalla olisi vihjaillut hiilien hamstraamisen tärkeydestä.) – Te olitte yhtä hyvävointinen kuin Faithin aikana.

Kun katson tuota pientä olentoa, jonka iho on
läpikuultava ja silmät syvän siniset, en voi olla ajattelematta,
millaisella ilolla kestäisin maailman kaiken pahoinvoinnin,
jos se toisi tämän lapsen isän terveenä takaisin kotiin.”

2.

Kolmas sotajoulu

– Minä olen aina ollut lojaali kuningasperheelle, mutisi rouva Wallace, – mutta nyt minun on epäiltävä, että kuningatar on tullut hulluksi.

– Vai niin, Betty sanoi hajamielisesti. Hän tarkasti taloustilejä ja tarvitsi siihen kaiken keskittymiskykynsä.

Rouva Wallace ei selvästikään pitänyt siitä, että hänen tärkeään tunnustukseensa suhtauduttiin näin välinpitämättömästi. Hän marssi eteiseen ja alkoi pukeutua.

– Mihin te nyt? Betty nosti päätään ja vilkaisi samalla, että Gracella oli kaikki hyvin korissa, jonka hän oli nostanut keittiön puulaatikon päälle. Lattialla vahdissa makasi Lancelot, joka oli ottanut vauvan suojelukseensa.

– Asioille. Rouva Wallace otti korin ja talouskukkaron. – Menen varaamaan lihakauppiaalta paistin jouluksi.

– Kuulkaa... Betty nousi. – Mitä te juuri sanoitte kuningattaresta?

Rouva Wallace kohotti kulmakarvojaan tavalla, joka sanoja selkeämmin kertoi: ”Kas niin, vihdoinkin saan hieman huomiota.”

– Kuulittehan te, mitä Prinssi luki lehdestä.

– Tarkoitatteko te Verdunin ja Sommen taisteluja vai...

– Rouva Fleming! rouva Wallace kivahti. – Tiedätte kyllä, mitä minä tarkoitan. Sitä ruoansäännöstelyhöpinää, jossa kuninkaallinen perhe kuulemma näyttää esimerkkiä.

– Ei se ole höpinää, Betty sanoi moittivasti. – Itsekin sanoitte, että meidän on varauduttava, kun toissa kesänä tahdoitte laajentaa kasvimaata.

– Sehän oli aivan eri asia! Ajattelin teitä ja lapsia, sillä tällaisena aikana pitää kunkin katsoa eteensä. Mutta että joku tulee ja sanoo, miten paljon me saamme ostaa kaupasta omilla rahoillamme – ja että tällaista ruvetaan puhumaan, kun olisi aika ryhtyä valmistautumaan jouluun – ja että kuningatar aikoo näyttää siinä esimerkkiä – eihän siinä ole mitään järkeä!

Rouva Wallace oli kohottanut koriaan ja heristi sitä ilmassa kuin asetta, mutta Betty sai tukahdutetuksi hymynsä.

– Siinä on hyvinkin järkeä, hän sanoi. – Maan varastot ovat tyhjät ja meri mustanaan saksalaisia sukellusveneitä. Ellemme tasaa kristillisesti sitä, mitä meillä on, ota itsellemme vain tarpeen mukaan eikä enemmän, näemme kohta kaikki nälkää. Mikäli se onnistuu vapaaehtoisesti ja kuningasperheen hyvää esimerkkiä seuraten, sitä ei tarvitse tehdä pakolla.

– Rouva Flemingin pitää varoa mitä puhuu, huomautti rouva Wallace moittivasti. – Alatte kuulostaa niiltä – mitä ne ovat, jotka haluavat jakaa kaiken tasan ihmisten kesken, riippumatta siitä, ovatko nämä tehneet jotakin asian eteen vai ei – kammonisteilta!

– Kommunisteilta, Betty korjasi harmistuneena. – Ehkä te haluatte keskustella Shona Saundersin kanssa minun poliittisesta kannastani – kaiken muun ohella?

Rouva Wallace näytti katuvalta.

– Anteeksi, rouva, että sanoin sillä tavalla, hän mutisi. – Mutta tosiaankin, ruveta nyt näin loppusyksystä puhumaan siitä, ettemme saisi hankkia mitä tahdomme...

– Jouluaateriasta puheenollen, Betty jatkoi, – minusta voisimme syödä silloin toisen kukonpojista, se pitäisi joka tapauksessa teurastaa.

– Jouluna? Kukonpoikaa jouluna? Ei paistia?

– Ei paistia, rouva Wallace. Tämä on jo kolmas sotajoulu, ja jos itse hallitsija kehottaa meitä järkeistämään elintapojamme...

– Anteeksi nyt, mutta minä tarvitsen raitista ilmaa, rouva Wallace ilmoitti ja marssi ovesta.

Betty huokasi vähän istuessaan taas pöydän ääreen. Hän ennemmin tiesi kuin aavisti, että rouva Wallace menisi suoraan lihakauppaan ja tilaisi paistin, kuten oli tottunut tekemään. Eikä lihakauppias olisi turhan tarkka minkään säännöstelykehotuksen suhteen, kunhan asiakkailla oli millä maksaa.

Ulkona oli sumuinen marraskuun päivä. Koko maailma oli harmaa, ja Bettykin tunsu mielensä harmaaksi. Hän oli ollut hyvin väsynyt ja surumielinen Gracen syntymän jälkeen, vaikka kaikki oli mennyt niin hyvin ja Ruth oli luvannut hoitaa kaupan joulunajan yli palatakseen vasta sitten sairaalaan.

– Sinä olet ollut hiukan liian tiukalla viime vuosina, siitä se vain johtuu, Fergus oli lohduttanut häntä viimeksi edellisenä iltana. – Minun puolestani Ruth saa olla vaikka iän kaiken pois sairaalasta, sillä sinä tarvitset nyt lepoa.

– Enhän minä voi lopun elämäni vain levätä, Betty oli puuskahtanut. – Olen nyt jo laiskotellut ja antanut passata itseäni niin, että häpeän.

– Älä ole hupsu, Alice oli naurahtanut. – Entä sitten minä! Suurin uhraukseni sotaponnistuksille on tähän mennessä ollut se, että puutarhuri on viety rintamalle.

– Se on eri asia, Betty oli inttänyt, vaikka ei osannut selittää, millä tavalla. Jotenkin Alicen vain kuului olla palveluskunnan ympäröimä, eikä kukaan – ei edes Shona Saunders – kyseenalaistanut asiaa.

Betty avasi vastahakoisesti taas tilikirjan, mutta sulki sen uudelleen. Ei numeroita juuri nyt. Sen sijaan hän nousi hakemaan kirjesalkkunsu vastatakseen tänä aamuna saamiinsa kirjeisiin.

Jamien kirjeet aivan kuin täyttivät ne rivien välit, joita sanomalehtiuutisiin jäi. Hän oli Sommessa, jonka nimi oli viime viikkoina tullut kaikille liiankin tutuksi, ja tapansa mukaan kirjoitti kaikkien kauhujen keskeltä levollisesti, järjestelmällisesti ja selkeästi. Hän sai jopa saksalaisten käyttämän uuden, tankiksi kutsutun sotakoneen kuulostamaan ennemmin mielenkiintoiselta insinöörintaidon mestarinäytteeltä kuin hirvittävältä tappolaitteelta.

David puolestaan oli matkalla Siinaille. Tämä oli ollut rouva Wallacen mielestä hyvin järkyttävää.

– Eikö se ole jossakin siellä, missä Raamattu tapahtuu? hän oli kysynyt epävarmasti. – Tarkoitan... eikö ole vähän jumalatonta sotia *siellä*?

– Rouva Wallace, Betty oli sanonut totisena, – ensinnäkin sota on *aina* jumalatonta – ja toiseksi, väitättekö te, ettei Vanhassa Testamentissa olisi sodittu?

Sota ei ole vielä ohi, mutta Ylämaalla uskalletaan haaveilla jo paremmista ajoista.

Ensimmäinen maailmansota riehuu yhä Euroopassa, ja Duncan pääsee vierailemaan Koivurannassa vain harvoin. Talon arki pyörii siitä huolimatta. Bettylle lohtua tuovat Duncanin rintamalta lähettämät kirjeet, ja Ruthin avulla perheen kirjakauppakin pyörii entiseen malliinsa. Lisäksi synkkyiden keskellä tapahtuu hyvää, kun Bettyn ja Duncanin lapsikratras täydentyy uudella jäsenellä. Sinisilmäinen tyttö saa nimekseen Grace, sillä armoa maailma juuri nyt tarvitsee.

Betty ja myrskyn vuodet 2 on seitsemäs teos sykähdyttävässä Betty-sarjassa, jossa on vaikutteita L. M. Montgomeryn, Louisa May Alcottin ja Mary Marckin klassikkoina tunnetuista tyttökirjoista.

Kaisa Ikola (s. 1974) on suomalainen historiantutkija ja kirjailija. Hänen monipuoliseen tuotantoonsa kuuluu niin historiallista romantiikkaa, feelgoodia kuin lastenkirjallisuuttakin. Skotlantiin sijoittuva Betty-sarja sai alkunsa Ikolan blogista ja on sittemmin kerännyt ympärilleen vankan fanikunnan.